

Asia Teoksien lainaaminen toisessa teoksessa

Hakijat L, V, K ja R

Annettu 24.10.2023

Tiivistelmä

Lausuntopyyntössä mainittu teos oli todellisuudessa eläneitten eri henkilöiden elämää kuvaava kirja. Hakijoiden aiemmin ilmestyneistä tieteellisistä artikkeleista oli lainattu teokseen otteita lukuisista kohdista mainitsematta alkuperäistä lähdettä muuten kuin lähdeluettelossa. Lainaukset olisi tullut tehdä alalla vallitsevan hyvän tavan mukaisesti niin, että lainaukset ovat kirjan muusta tekstistä erotettavissa, lähde ja tekijä mainiten. Kysymys myös lainauksien laajuudesta.

LAUSUNTOPYYNTÖ

1. Hakijat ovat pyytäneet tekijänoikeusneuvostolta lausuntoa tekijänoikeudesta tieteellisiin tutkimusjulkaisuihin, niiden tekijänoikeuslain vastaisesta käytöstä sekä tekijänoikeuslain 22 §:ssä mainitusta siteerausnoikeudesta. Hakijoiden käsityksen mukaan heidän tekijänoikeuttaan on rikottu P:n kirjoittamassa ja A Oy:n kustantamassa tietokirjassa Suomen historian jännät naiset.
2. P on käyttänyt kirjassaan laajasti tutkijoiden tekstejä joko suorina lainauksina tai tehden niihin vain hyvin pieniä muutoksia. Käyttö ylittää tekijänoikeuslain 22 §:n mukaisen hyvän tavan rajat.
3. P ei ole viitannut tutkijoihin tekstissä niin, että kirjan lukija pystyisi tietämään, kuka tekstin varsinaisesti on luonut. P:n tapa merkitä tutkijat vain kirjan lopun lähdeluetteloon ei ole hyvän tavan mukainen tapa ilmoittaa, kuka tekstin varsinaisesti on luonut. Tutkijoiden moraalisia tekijänoikeuksia on siten rikottu.

VASTINE

4. Tekijänoikeusneuvosto on varannut jälkimmäisen kirjan tekijälle ja kustantajalle mahdollisuuden antaa asiassa vastine. Yhteisessä vastineessaan he ovat todenneet, että P on lähdeviittauksillaan, esipuheellaan ja julkisissa esiintymisissäänkin tuonut selkeästi esille ne lähteet, joita hyödyntäen hän on oman teoksensa luonut. P:n teoksessa on käytetty ainoastaan jo julkaistuja ja yleisesti saatavilla olevia lähteitä.
5. P ei ole tekijänoikeudellisesti relevantilla tavalla lainannut tekstiä. Muutaman peräkkäisen sanan yhteneväisyys ei tarkoita sitaattia. Esimerkiksi paikakuntien tai nimien luetteleminen peräkkäin ei ilmennä tekijältään teoskynnyksen ylittävää omaperäisyyttä. Ainoat pidemmät yhtenevät tekstikohdat ovat niitä, jotka ovat alkuperäisteoksessakin sitaatteja henkilöiltä, jotka myös P:n teoksessa mainitaan.
6. Populaarissa tietokirjallisuudessa ei ole mahdollista käyttää vastaavanlaista merkintätapaa kuin tieteellisissä julkaisuissa, kuten viitenumeroita ja alaviitetekstejä. Lähdeviittaaminen on toteutettu lajityypin tradition mukaisesti loppuun sijoitetulla lähdeluettelolla.

TEKIJÄNOIKEUSNEUVOSTON LAUSUNTO

7. Tekijänoikeuslain (404/61) 55 §:n mukaan tekijänoikeusneuvosto antaa lausuntoja tekijänoikeuslain soveltamisesta. Näiden lausuntojen luonne ei ole sitova.

Kirjallisen materiaalin tekijänoikeussuojan arviointi

8. Tekijänoikeuslain 1 §:n 1 momentin mukaan sillä, joka on luonut kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on tekijänoikeus teokseen. Säännöksessä mainitaan esimerkkinä suojatuista teoksista muun muassa selittävä kirjallinen esitys. Tekijänoikeus suojaa sekä teosta kokonaisuutena että sellaista teoksen osaa, jota muusta teoksesta irrallaan tarkasteltuna voidaan pitää tekijänsä luovan työn omaperäisenä tuloksena.

9. Tekijänoikeussuojaa saadakseen kirjallisen tuotteen on yllettävä teostasoon eli ylitettävä teoskynnys. Tällä tarkoitetaan sitä, että kirjallisen tuotteen tulee olla tekijänsä henkisen luomistyön itsenäinen ja omaperäinen tulos. Ratkaisu teoskynnyksen ylittymisestä tehdään tapauskohtaisella harkinnalla.
10. Tekijänoikeus suojaa vain teokselle annettua ilmenemismuotoa. Tekijänoikeus ei suojaa esimerkiksi teoksessa esitettäviä tutkimustyön tuloksia, teorioita, tieteellisiä löytöjä, teoksen sisältämiä tietoja tai teoksen aiheetta. Kuka tahansa saa siten kirjoittaa esimerkiksi esitelmän samasta aiheesta. Sanottu merkitsee myös sitä, että jos kirjallisen teoksen sisältö koostuu yleisesti tunnetuista tiedoista, teorioista ja opeista, vain ne teoksen osat, jotka on esitetty omaperäisellä ja yksilöllisellä tavalla yltyvät teostasoon ja saavat tekijänoikeussuojaa. Tekijänoikeus syntyy suoraan lain nojalla teoksen luoneelle luonnolliselle henkilölle tai henkilöille.
11. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin katsoi 16.7.2009 antamassaan ratkaisussa C-5/08 (Infopaq), että 11 sanasta koostuva ilmaisu voi saada tekijänoikeussuojaa, jos ilmaisu on omaperäinen, tekijänsä henkisen luomistyön tulos. Ratkaisussa C-145/10 (Painer), tuomioistuin katsoi, että teos voi saada tekijänoikeussuojaa, jos se on tekijänsä henkisen luomistyön tulos siten, että se kuvastaa tekijän persoonaa ja siitä käyvät ilmi tekijän vapaat ja luovat valinnat teosta tehtäessä. Kansallisen tuomioistuimen tehtävä on ratkaista lopullisesti, ylittyykö teoskynnys.
12. Tekijän yksinoikeuden piiriin kuuluu tekijänoikeuslain 2 §:n mukaan kappaleten valmistaminen koko teoksesta tai sen tekijänoikeussuojaa saavasta osasta ja koko teoksen tai sen tekijänoikeussuojan piirissä olevan osan saattaminen yleisön saataviin muuttamattomana tai muutettuna, käännöksenä tai muunnelmana, toisessa kirjallisuus- tai taidelajissa taikka toista tekotapaa käyttäen.
13. Tekijän moraalisisista oikeuksista säädetään tekijänoikeuslain 3 §:ssä. Tekijänoikeuslain 3 § 1 momentin mukaan tekijä on ilmoitettava hyvän tavan mukaisesti, kun teoksesta valmistetaan kappale tai teos kokonaan tai osittain saatetaan yleisön saataviin. Säännöksen 2 momentin mukaan teosta älköön

muutettako tekijän kirjallista tai taiteellista arvoa tahi omalaatuisuutta loukkaavalla tavalla, älköönkä sitä myöskään saatettako yleisön saataviin tekijää sanotuin tavoin loukkaavassa muodossa tai yhteydessä.

14. Tekijänoikeuslain 4 §:n 1 momentin nojalla sillä, joka on kääntänyt teoksen, muunnellut sitä tai saattanut sen toiseen kirjallisuus- tai taidelajiin, on tekijänoikeus teokseen tuossa muunnellussa muodossa. Tekijänoikeus käännökseen syntyy kääntäjälle. Jos alkuperäisteksti ei yllä teostasoon tai jos sen tekijänoikeus on lakannut, muuntelija voi lähtökohtaisesti vapaasti hyödyntää tekemäänsä muunnelmaa kuitenkin muun muassa tekijänoikeuslain 53 § huomioiden.
15. Saadakseen tekijänoikeuslain 1 §:n mukaista suojaa on muunnelman ylitettävä teoskynnys eli täytettävä itsenäisyyden ja omaperäisyyden vaatimukset.
16. Kappaleiden valmistaminen tekijänoikeuslain 4 §:n 1 momentin nojalla suojaa saavasta muunnelmasta sekä muunnelman saattaminen yleisön saataviin edellyttää sekä alkuperäisen teoksen tekijän että muuntelijan suostumusta.
17. Tekijänoikeuslain 4 § 2 momentin mukaan, jos joku teosta vapaasti muuttaen on saanut aikaan uuden ja itsenäisen teoksen, ei hänen tekijänoikeutensa riipu tekijänoikeudesta alkuperäisteokseen.

Siteeraus oikeus tekijänoikeuslain 22 §:n mukaan

18. Tekijänoikeuslain 22 §:n (24.3.1995/446) mukaan julkistetusta teoksesta on lupa hyvän tavan mukaisesti ottaa lainauksia tarkoituksen edellyttämässä laajuudessa.
19. Tekijän moraaliset oikeudet on otettava tekijänoikeuslain 11 §:n 2 momentin mukaan huomioon silloin, kun teos toisinnetaan julkisesti tekijänoikeuslain rajoitussäännöksiin, kuten 22 §:n nojalla. Tekijänoikeuslain 3 § tai 11 §:n 2 momentissa ei anneta tarkkoja sääntöjä siitä, miten ja missä tekijä on mainittava. Tekijän nimen mainitsemisessa noudatettava hyvä tapa vaihtelee

teoksittain. (Harenko-Niiranen-Tarkela: Tekijänoikeus. Kommentaari ja käsikirja 2016 s. 68). Hyvään tapaan vaikuttaa kullakin alalla vallitseva käytäntö.

20. Tekijänoikeudellinen siteeraus oikeus ja siihen liittyvät säännöt on pidettävä erillään tiedeyhteisön sisäisistä säännöistä, joita noudatetaan arvioitaessa esimerkiksi julkaisujen tieteellisyyttä ja hyvän tutkimustavan noudattamista. Tällaiset säännöt ovat vahvasti tieteen harjoittajia sitovia, mutta eivät luonteeltaan tekijänoikeudellisia. (Harenko-Niiranen-Tarkela: Tekijänoikeus. Kommentaari ja käsikirja 2016, s. 205)
21. Tekijänoikeuslain 11 §:n 2 momentin mukaan teosta siteerattaessa tekijän nimi ja lähde on mainittava siinä laajuudessa ja sillä tavoin kuin hyvä tapa vaatii. Tekijänoikeuslain 22 § ja 11 §:n 2 momentissa ei anneta tarkkoja ohjeita siitä, miten ja missä lähde on mainittava. Tämä riippuu kullakin toimialalla sovellettavasta käytännöstä. Lainatun teoksen ja sen tekijän tunnistetiedot on sijoitettava sellaiseen yhteyteen, että ulkopuolinen voi ne vaikeuksitta havaita. Lainattava teoksen on myös erotuttava teoksesta, johon se on lainattu. (Harenko-Niiranen-Tarkela: Tekijänoikeus: Kommentaari ja käsikirja 2016 s. 202).
22. Hyvän tavan mukaisuus edellyttää lainauksen sisältävältä teokselta ja lainaukselta asiallista yhteyttä. Ollakseen oikeutettu siteeraus on oltava avuksi henkisessä luomistyössä siten, että siteerattu teos havainnollistaa, selkeyttää tai taustoittaa lainaajan omaa esitystä. (Harenko-Niiranen-Tarkela: "Tekijänoikeus. Kommentaari ja käsikirja" 2016 s. 202-3). Sitaatti voi olla sanatarkka lainaus toisesta teoksesta tai lainattavan tekstin referaatti vain vähäisin tai tekijänoikeudellisesti merkityksettömin muutoksin. (Harenko-Niiranen-Tarkela: "Tekijänoikeus. Kommentaari ja käsikirja" 2016 s. 199).
23. Euroopan unionin tuomioistuin totesi 29.6.2019 antamassaan ratkaisussa C-476/17 (Pelham) ilmaisun "lainaus" merkityksen osalta, että lainauksen keskeisiin ominaispiirteisiin kuuluu se, että teoksen käyttäjä, joka ei ole teoksen

tekijä, käyttää sitä tai yleisemmin otetta teoksesta ajatuksen havainnollistamiseksi, mielipiteen puolustamiseksi tai kyseisen teoksen ja mainitun käyttäjän ajatuksen älyllisen vastakkainasettelun mahdollistamiseksi. Suojatun aineiston käyttäjän, joka aikoo vedota lainaamista koskevaan poikkeukseen, tavoitteena on näin ollen oltava vuorovaikutus mainitun teoksen kanssa.

24. Siteerauksen tarkoituksen edellyttämä laajuus arvioidaan tapauskohtaisesti. Yleispätevää sääntöä minimi- tai maksimilajuudesta ei ole. Lyhytkin lainaus voi olla hyvän tavan vastainen, jos asiallinen yhteys puuttuu.
25. Ratkaisussa KKO 1971 II 44 kirjailija oli "tarkoituksin saattaa toisesta teoksesta ilmenevä aatteellinen ja yhteiskunnallinen näkemys arvostelun kohteeksi" ottanut lähdeosteista mainitsematta laajahkoja lainauksia omaan teokseensa. Korkein oikeus katsoi, huomioiden myös teoksen kirjallisen erilaisuuden, että lainauksia ei ollut otettu laajemmin kuin tarkoitus edellytti. Korkein oikeus huomioi lainauksen tarkoituksen ja lainausten pääasiallisen käyttötavan ja katsoi, että lähdeoksen mainitsematta jättäminen ei ollut hyvän tavan vastaista eikä lainaaminen muutenkaan ollut tekijänoikeutta loukkaavaa. Ratkaisussa KKO 1983 II 1 A oli lainannut B:n suomentamaa teosta lehtikirjoituksessa usean sivun verran B:n suostumusta hankkimatta ja lähdettä mainitsematta. A tuomittiin rangaistukseen tekijänoikeuden loukkamisesta.
26. Tekijänoikeusneuvoston lausunnossa TN 1992:16 B oli kopioinut kirjoittamaansa kahdeksan ja puoli sivua pitkään artikkeliin kaksi sivua A:n kirjasta lupaa pyytämättä ja lähdettä mainitsematta. Kysymys ei ollut tekijänoikeuslain mukaisesta sitaattioikeudesta. Sekä B että kustantaja toimivat tekijänoikeuslain vastaisesti. Lausunnossa TN 1997:13 kirjallisen teoksen kääntäjän luvan tarpeellisuus hyödynnettäessä käännöstä radio-ohjelmassa riippui kirjallisen teoksen/käännöksen ja radio-ohjelman keskinäisestä suhteesta. Jos käännöstä käytettiin sitaatinomaisesti tai tekijänoikeuslain 4 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla vapaasti muunnellen, kääntäjän lupaa ei tarvittu.

27. Lausunnossa TN 2012:5 artikkelin tekstistä oli lainattu kolme neljäsosaa elämäkerran laatimiseksi. Lainaaminen näin merkittävässä määrin ilman artikkelin tekijän lupaa ei ollut tarpeen eikä siten hyvän tavan mukaista teoksen lainaamista. Lausunnossa TN 2014:15 kysymyksessä olevan julkaisun tekstejä oli joko suoraan tai vähäisin muutoksin lainattu alkuperäisteoksen tekstistä eikä julkaisuissa ollut erotettu lainattuja tekstejä siten, että lukijalle olisi selvinnyt lainatun tekstin lähde ja tekijä. Tekstejä ei ollut lainattu tekijänoikeuslain 22 §:ssä tarkoitetun hyvän tavan mukaisesti.
28. Lausunnossa TN 2015:13 aiemmin ilmestyneestä romaanista oli hakijan mukaan jälkimmäiseen lainattu otteita lukuisista kohdista mainitsematta alkuperäistä romaania tai sen lähteinä olleiden kirjeiden ja muiden vieraskielisten dokumenttien suomennosta. Mikäli lainaukset oli tehty hakijan mainitsemista, aiemmassa dokumenttiromaanissa olevista alkuperäisten dokumenttien käänöksistä, olisi ne tulleet tehdä alalla vallitsevan hyvän tavan mukaisesti selkeästi lähde ja tekijä mainiten.

Analyysi ja johtopäätökset lainauksista ja muuntelusta tekijänoikeuslain kannalta

29. Hakijat ovat liittäneet vertailuluettelon, jossa hakijoiden tekstejä on verrattu vastineen antaneen kirjailijan kirjaan kahta henkilöä, Mobergia ja Kajanusta käsittelevän luvun osalta. Hakijoiden artikkeleita on kolme ja yhteneväisyydet on esitetty vertailuluettelon kohdissa 1-27. Hakijoista V on kirjoittanut yhden näistä vertailutaulukon artikkeleista yksin; toisen artikkelin V on kirjoittanut yhdessä hakemuksen ulkopuolisen kirjoittajan kanssa. Kolmas vertailutaulukon artikkeleista on K:n kirjoittama. Muissa liitteen 1 mukaisen vertailuluettelon kohdissa oleva alkuperäisteksti ei ole hakijoiden kirjoittama eikä koske heidän oikeuttaan tai etuaan, joten niiden osalta tekijänoikeusneuvosto ei anna lausuntoa.
30. Hakija L on lausuntopyynnön tietojen perusteella sen tutkimushankkeen johtaja ja kirjan toimittaja, jonka osana vertailtuja artikkeleita on julkaistu. Esimerkiksi tekijänoikeusneuvoston aikaisemmassa lausunnossa TN 2020:2

on todettu, että pelkkä tekstin toimituksellinen korjaaminen tai muutosehdotusten tekeminen ei pääsääntöisesti luo toimittajalle tekijänoikeutta itse kirjoitukseen. Tekijänoikeusneuvostolle ei ole toimitettu tässä asiassa sellaista selvitystä, jonka perusteella voisi arvioida onko L tutkimushankkeen normaalin johtamisen ja kirjan tavanomaisen toimituksellisen roolin lisäksi osallistunut vertailtujen artikkeleiden kirjoittamiseen sellaisella panoksella, että myös hänelle olisi syntynyt teksteihin tekijänoikeus.

31. Tekijänoikeuslain 11 §:n 2 momentin mukaan tekijän nimi ja lähde on mainittava siinä laajuudessa ja sillä tavoin kuin hyvä tapa vaatii. Vaikka L ei olisikaan kirjoitusten tekijä, hänen nimensä sen kirjan toimittajana, johon lainatut artikkelit sisältyvät, voi kuulua niihin tekijänoikeuslain 11 §:n 2 momentin mukaisiin lähdetietoihin, joiden ilmoittamista hyvä tapa edellyttää.
32. Lausuntopyyntöön on liitetty myös kolme muuta vertailuluetteloa muiden tekijöiden kuin hakijoiden kirjoittamien artikkeleiden ja töiden osalta koskien kolmea muuta kysymyksessä olevan kirjan lukua. Niiden alkuperäisteksti ei ole hakijoiden kirjoittamaa eikä koske heidän oikeuttaan tai etuaan, joten kyseisten lukujen osalta tekijänoikeusneuvosto ei anna lausuntoa.
33. R:n osalta on lausuntopyynnössä kerrottu, että hänen pro gradu -tutkielmansa tuottama aineisto ja siinä esiin nostamat seikat näkyvät suoraan P:n teksteissä. Lausuntopyynnön mukaan R:n tutkielma on asianmukaisesti mainittu lähteissä, samoin Kansallisbiografia-artikkeli. R:n tekstien laaja siteeraaminen ainoastaan lähdeluettelossa mainiten on kuitenkin lausuntopyynnön mukaan aiheesta tekeillä olevan väitöskirjan vuoksi vahingollista tutkijalle.
34. Tekijänoikeusneuvosto toteaa, että edellä mainittujen R:n tekstistä otettujen lainauksien osalta ei ole esitetty vertailuluetteloa tai muuten riittävän selkeästi yksilöiden osoitettu, miten ja missä kohdin hänen tekstejään on mahdollisesti siteerattu, joten niiden osalta tekijänoikeusneuvosto toteaa, että tekijänoikeusneuvostolle ei ole toimitettu selvitystä sen arvioimiseksi, onko R:n tekstien väitetyn hyödyntämisen osalta ylitetty siteeraus oikeuden rajat taikka muutoin loukattu tekijänoikeutta.

35. Lausuntopyynnön liitemateriaalista löytyvä, R:n artikkelista ilmenevin tavoin hänen toisella henkilöllä käännettämänsä runo on otettu myös P:n kirjaan. Koska R ei ole kertonut olevansa kyseisen runokäännöksen tekijänoikeuden haltija eikä runokäännöksen toisintaminen siten koske hänen oikeuttaan tai etuaan, tekijänoikeusneuvosto ei anna lausuntoa kyseisen runon osalta.
36. Hakijoiden kysymyksessä olevan ja heidän tekstejään koskevan vertailuluettelon kohdissa 1-27 mainitut artikkelit sekä P:n kirja ovat tekijänoikeusneuvoston arvion mukaan tekijänoikeuslain suojaamia kirjallisia teoksia. Myös vertailuissa kohdissa 1-27 mainitut hakijoiden itse kirjoittamat alkuperäiset tekstikatkelmat saavat teossuojaa. P:n teksti seuraa vastaavilta osin artikkeleiden tekstiä osin sanatarkasti, osin tehden tekstiin tekijänoikeudellisesti arvioiden vähäisiä kielellisiä muutoksia lainatun tekstin sulautuessa P:n muuhun tekstiin niin, että lainattu ja P:n oma teksti eivät ole toisistaan erotettavissa.
37. Vaikka aiemmin kerrotuin tavoin artikkeleissa ilmenevät tapahtumat, nimet ja tosiseikat eivät ole tekijänoikeuden suojaamia ja ovat siten tekijänoikeuden estämättä toisten käytettävissä, pelkästään niitä ei ole käytetty P:n tekstissä. Valittu konkreettinen ilmaisutapa sanavalinnan, lauserakenteen sekä sinänsä suojaamattomien tapahtumien, tosiseikkojen ja nimien sijoittumisen osalta kerronnassa muutenkin kuin kronologisesti osoittaa P:n tekstistä myös muokattujen lainausten osalta, että vertailussa mainituin osin kysymyksessä on alkuperäisartikkeleista lainattu teksti.
38. P ei ole kieltänyt käyttäneensä mainittuja artikkeleita lähteenä. V:n artikkeli Ida Mobergista Kansallisbibliografiassa on mainittu kirjan lähdeluettelossa ja lisäksi yleisesti viitattu teokseen, jossa V:n ja toisen kirjoittajan yhdessä kirjoittama, Mobergia käsittelevä artikkeli on myös julkaistu. Lainattu kolmas artikkeli puuttuu P:n alkuperäisen teoksen painoksen lähteistä. Lähteinä mainitut artikkelit on mainittu P:n lähdeluettelossa mutta siinä tai muuallakaan ei ilmene yhteyttä lainattuun tekstiin.

39. P:n kirjan kysymyksessä oleva luku käsittää 11 sivua tekstiä ja omalla sivullaan lähdeluettelon. Lainauksia on laskettu kahden hakijan osalta kolmesta eri artikkelista yhteensä kaikkiaan 27 kohdassa, ja ne ovat yhtä pidempää lukuun ottamatta yhdestä neljään virkkeen pituisia. Näiden hakijoiden artikkelien lainauksia on sivuilla yhdestä neljään kappaletta ja kolmella sivuista ei ole lainauksia lainkaan. Nämä 27 artikkelien kohtaa sisältävät myös sitaatteja toisten tekstiin kahdessa kohtaa. P on edelleen lainannut myös nämä hakijoiden teksteihin sisältyvät sitaatit. Näiden sitaattien osalta asia ei koske hakijoiden etua tai oikeutta.
40. Hakijoiden tekstien lainaukset eivät ole pääosassa luvussa. P on oman tekstinsä lisäksi käyttänyt lukuisia muita kuin lausuntopyynnössä mainittuja lähteitä nyt kysymyksessä olevaa lukua kirjoittaessaan. Lainatuilla lausuntopyynnön hakijoiden artikkeleiden otteilla on asiallinen yhteys P:n kirjan luvussa käsiteltyyn aiheeseen eli luvun ja artikkeleiden käsittelemiin henkilöihin.
41. Hakijoiden kolme eri artikkelia käsittelevät todellisuuden henkilöitä ja historiaa heidän kauttaan elettyinä sisältäen runsaasti nimi- ja tapahtuma- sekä myös aikatietaoa. Lainaukset artikkeleista P:n käsittelemiä henkilöitä ja tapahtumia taustoittavina eivät tekijänoikeusneuvoston arvion mukaan poikkeakaan siitä, mitä tarkoituksen edellyttämässä laajuudessa voi tekijänoikeuslain 22 §:ssä mainituin tavoin hyvän tavan mukaisesti toisten tekijöiden tekijänoikeuden suojaamaa tekstiä siteerata.
42. Tekijänoikeuslain 11 §:n 2 momentti edellyttää sekä tekijän että lähteen ilmoittamista siten kuin hyvä tapa vaatii. Laajempien lähdetietojen, joihin sisältyy esimerkiksi tiedot kirjan toimittajasta, ilmoittaminen vain lähdeluettelossa täyttää tällaisten laajempien lähdetietojen osalta yleensä hyvän tavan mukaisuuden.
43. Koska artikkeleista lainattu teksti sellaisenaan tai muokattuna ei kuitenkaan ole varsinaisen siteerauksen yhteydessä erotettavissa lainkaan P:n omasta tekstistä eikä niistä myöskään ilmene alkuperäistekstien tekijät tai lähde mil-

lään tavalla, tekijänoikeusneuvoston arvion mukaan tilanteessa ei ole mene-
telty tekijänoikeuslain 11 § 2 momentin edellyttämän hyvän tavan mukai-
sesti. Tämän johdosta myös tekijänoikeuslain 3 §:n mukaisia tekijöiden mo-
raalisia oikeuksia on loukattu.

44. Tekijänoikeusneuvosto ei toimivaltansa rajoissa käsittele asetuksessa tutki-
museettisesta neuvottelukunnasta 1347/1991 säädetyistä asioista. Asetuk-
sessa säädetään tutkimukseen liittyvien eettisten kysymysten käsittelystä.

Puheenjohtaja

Ulla-Maija Mylly

Sihteeri

Perttu Virtanen

Lausunto on käsitelty tekijänoikeusneuvoston täysistunnossa. Asian ratkai-
semiseen ovat osallistuneet Ulla-Maija Mylly (puheenjohtaja), Juha Vesala,
Samuli Melart, Mirkka Kivilehto, Aku Toivonen, Mari Lampenius, Jari
Muikku, Teemu Pitkänen, Ismo Huhtanen, Anniina Dahlström, Maria Reh-
binder, Albert Mäkelä ja Asko Metsola.